

На основу Одлуке о начину спровођења јавне расправе и укључивања грађана у поступку доношења одлука, стратешких докумената и других аката града Крушевца ("Службени лист града Крушевца", број 4/18 и 4/19), Одељење за друштвене делатности Градске управе града Крушевца, по завршеној јавној расправи подноси Скупштини

ИЗВЕШТАЈ
О СПРОВЕДеноЈ ЈАВНОЈ РАСПРАВИ О НАЦРТУ ПРОГРАМА
УНАПРЕЂЕЊА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА
КРУШЕВЦА ЗА 2025. ГОДИНУ

Јавна расправа о Нацрту Програма унапређења социјалне заштите на територији града Крушевца за 2025. годину трајала је у периоду од 11 - 21.02.2025. године. Текст нацрта Програма унапређења социјалне заштите на територији града Крушевца за 2025. годину је био доступан на интернет страници Града Крушевца <https://krusevac.ls.gov.rs/> и у просторијама Одељења за друштвене делатности Градске управе града Крушевца (Балканска 63/III, Крушевац) у периоду од 8:00 до 15:00 часова, где су се могле добити ближе информације лично или путем телефона 037/440-810.

Примедбе, предлози и сугестије на нацрт Програма унапређења социјалне заштите на територији града Крушевца за 2025. годину у писаном облику су се могли достављати на адресу: Градска управа града Крушевца, Газиместанска бр. 1, 37 000 Крушевац или предајом на Писарници Градске управе града Крушевца, са назнаком "Примедбе поводом јавне расправе на нацрт Програма унапређења социјалне заштите на територији града Крушевца за 2025. годину" или на мејл адресу: zorana.pavlovic@krusevac.rs.

Такође је Позив за учешће у јавној расправи на Нацрт Програма унапређења социјалне заштите на територији града Крушевца за 2025. годину прослеђен свим локалним медијима, како би путем медија позвали све заинтересоване грађане да се укључе у јавну расправу и дају свој допринос у процесу израде Нацрта планског документа.

Позив за учешће у јавној расправи на Нацрт Програма унапређења социјалне заштите на територији града Крушевца за 2025. годину је прослеђен на емаил адресу свих релевантних актера на локалном нивоу и то како представницима институција, тако и представницима организација цивилног друштва.

Дана 19.02.2025. године је одржана јавна трибина о нацрту Програма унапређења социјалне заштите на територији града Крушевца за 2025. годину у сали 34 Градске управе града Крушевца са почетком у 10:00 часова. Трибину су пропратили сви локални медији.

На јавној трибини је присуствовало 39 учесника.

На почетку јавне трибине се присутнима обратила Снежана Алексић, помоћник градоначелника за друштвене делатности, која је истакла кључне информације које се односе на јавну расправу о нацрту Програма унапређења социјалне заштите на територији града Крушевца за 2025. годину, а потом је истакла кључне циљеве на којима се базира плански документ, а то су:

- Смањење последица сиромаштва најугроженијих група грађана кроз јачање економске и социјалне сигурности, подршке породици са децом,
- Унапређење финансијске заштите и подршке сервисима и услугама усмереним ка најугроженијим грађанима,
- Развијање програма оснаживања социјалних група за превазилажење сиромаштва, коришћењем индивидуалних могућности и капацитета заједнице,
- Стварање услова за активно учешће особа са инвалидитетом у свим сегментима друштвеног живота заједнице, уз елиминисање дискриминације и социјалне искључености,
- Унапређивање система мера заштите и подршке жртвама насиља,
- Стварање услова за активно учешће старијих лица у свим сегментима друштвеног живота обезбеђивањем доступности услуга здравствене и социјалне заштите и имплементацијом програма и садржаја за старија лица, уз смањење дискриминације и социјалне искључености,
- Ангажовање стручних и професионалних капацитета заједнице, просторних и материјалних ресурса локалне самоуправе, институција, невладиних организација и удружења корисника,
- Унапређење квалитета живота грађана кроз перманентан рад у локалној заједници на превазилажењу свих социјалних проблема друштва и стварања средине са повећаном социјалном сигурношћу.

Након уводног излагања, помоћница градоначелника за друштвене делатности, Снежана Алексић, је реч предала Зорани Павловић, шефици Службе за социјалну и

здравствену заштиту, која је представила нацрт Програма унапређења социјалне заштите на територији града Крушевца за 2025. годину.

Програм унапређења социјалне заштите на територији града Крушевца за 2025. годину је документ јавне политике који усваја Скупштина јединице локалне самоуправе у складу са чланом 20. Закона о социјалној заштити.

Програмом унапређења социјалне заштите на територији града Крушевца за 2025. годину утврђују се циљеви, мере и активности за подстицај и развој постојећих и нових услуга социјалне заштите.

Програм је усмерен на превладавање социјалних ризика, помоћ сиромашним и искљученим појединцима и социјалним групама кроз повећање њихове социјалне сигурности, уједначавање животних шанси, унапређивање социјалне добробити грађана, оснаживање институција, породице и појединца развијеним системом подршке који омогућава достојанствен живот сваком грађанину града Крушевца. Програм је намењен оном делу становништва које се налази у стању социјалне потребе, односно има за циљ пружање помоћи и оснаживање за самосталан и продуктиван живот у друштву појединаца и породица, као и спречавање настајања и отклањање последица социјалне искључености.

Програм унапређења социјалне заштите је превасходно усмерен на: материјално угрожене породице, особе са инвалидитетом, старија лица, жртве партнерског, породичног или вршњачког насиља, усвојитељске и хранитељске породице, ромску популацију, дисфункционалне породице, једнородитељске породице и сл.

Средства за реализацију Програма дефинишу се Програмским буџетом за 2025. годину (Програм 11 – Социјална и дечија заштита) и обезбеђују се Одлуком о буџету града Крушевца. У циљу унапређења услуга социјалне заштите средства се такође могу обезбедити и од републичких органа (наменски трансфери у социјалној заштити) и других донатора који финансирају програме и пројекте у области социјалне заштите.

Издавања за реализацију Програма унапређења социјалне заштите на територији града Крушевца за 2025. годину су:

1. Функција 090 – Социјална заштита неклассификована на другом месту, Програмска активност ПА: 0902-0021 Подршка особама са инвалидитетом, у укупном износу 16.861.000,00 динара и то:

Редни број	Назив програма	Износ средстава у динарима	Реализатор	Број корисника
1	Дневни боравак за одрасле са телесним инвалидитетом,	16.861.000,00	Центар за особе са инвалидитетом	15

	односно интелектуалним тешкоћама			
Укупно програмска активност 0021		16.861.000,00	Центар за особе са инвалидитетом	15

2. Функција 070 – Социјална помоћ угроженом становништву, неклассификована на другом месту, Програмска активност ПА: 0902-0001 Једнократне помоћи и други облици помоћи у укупном износу 44.517.000,00 динара и то:

Редни број	Конто	Назив конта	Назив програма	Износ средстава у динарима	Реализатор	Број корисника
1	472611	Накнаде из буџета у случају смрти	Трошкови сахране	900.000,00	Центар за социјални рад	25
2	472931	Једнократна помоћ	1. Једнократна новчана помоћ	22.460.000,00	Центар за социјални рад	3.095
3	472931	Једнократна помоћ	1.1. Обезбеђивање намирница, средстава за хигијену и др.	6.500.000,00	Центар за социјални рад	1.112
4	472931	Једнократна помоћ	1.2. Лекови и лекарске услуге	7.500.000,00	Центар за социјални рад	1390
5	472931	Једнократна помоћ	1.3. Радно ангажовање	5.500.000,00	Центар за социјални рад	165
6	472931	Једнократна помоћ	1.4 Набавка огрева	2.760.000,00	Центар за социјални рад	230
7	472931	Једнократна помоћ	1.5 Друге потребе /све што није претходно спецификовано/	200.000,00	Центар за социјални рад	198
8	472931	Једнократна помоћ	2 Набавка школског прибора	1.104.000,00	Центар за социјални рад	276
9	472931	Једнократна помоћ	3 Партиципација у трошковима летовања, зимовања, екскурзија и организовања школе у природи	Исплаћују се са позиције ЈНП	Центар за социјални рад	12
10	472931	Једнократна помоћ	4 Опрема корисника за смештај у установу или другу породицу	500.000,00	Центар за социјални рад	46

11	472931	Једнократна помоћ	5 Бесплатан превоз особа са инвалидитетом и пензионера	12.753.000,00	Центар за социјални рад	2.614
12	472931	Једнократна помоћ	6 Партиципација у трошковима превоза ученика, студената и бораца	5.800.000,00	Центар за социјални рад	1.433
13	472931	Једнократна помоћ	7 Путни трошкови и исхрана пролазника	Исплаћују се са позиције ЈНП	Центар за социјални рад	8
14	472931	Једнократна помоћ	8 Помоћ у лечењу бораца	1.000.000,00	Центар за социјални рад	100
Укупно програмска активност 0001				44.517.000,00	Центар за социјални рад	7.609

3. Функција 070 – Социјална помоћ угроженом становништву, неklasификована на другом месту, Програмска активност ПА: 0902-0002 Породични и домски смештај, прихватилиште и друге врсте смештаја у укупном износу 6.500.000,00 динара и то:

Редни број	Конто	Назив конта	Назив програма	Износ средстава у динарима	Реализатор	Број корисника
1	472811	Накнаде из буџета за становање и живот	Породични и домски смештај, прихватилиште и друге врсте смештаја	6.500.000,00	Центар за социјални рад	70
Укупно програмска активност 0002				6.500.000,00	Центар за социјални рад	70

4. Функција 070 – Социјална помоћ угроженом становништву, неklasификована на другом месту, Програмска активност ПА: 0902-0017 Саветодавно - терапијске и социјално - едукативне услуге у укупном износу 103.101.395,00 динара и то:

Редни број	Конто	Назив конта	Назив програма	Износ средстава у динарима	Реализатор	Број корисника
1	423599	Остале стручне услуге	Породично – едукативни центар	11.531.395,00	Центар за социјални рад	100
2	423599	Остале стручне услуге	Услуга личног пратиоца деце	91.520.000,00	Центар за социјални рад	150
3	423599	Остале стручне услуге	Поддршка самосталном становању младих	50.000,00		5

		укључивање Рома и Ромкиња - поклон пакети (школски прибор) за ученике ромске националности	990.000,00	Градска управа	400
Укупно програмска активност 0019			131.715.000,00	Градска управа	11.767

Укупна издвајања за Програм унапређења социјалне заштите у 2025. години су **394.544.395,00** динара, а укупан број корисника је **22.205**.

За спровођење Програма је задужено Одељење за друштвене делатности у сарадњи са свим релевантним јавним установама у области социјалне заштите – Центром за социјални рад Крушевац, Центром за особе са инвалидитетом Крушевац, Геронтолошким центром Крушевац, као и организацијама цивилног друштва – Црвеним крстом и другим удружењима грађана.

Након утврђивања нацрта Програма унапређења социјалне заштите на територији града Крушевца за 2025. годину, документ се у форми предлога упућује Скупштини града Крушевца на даље усвајање.

Након представљања документа, Зорана Павловић, шефица Службе за социјалну и здравствену заштиту је отворила дискусију поводом нацрта планског документа.

Драган Игњатовић, директор ОШ "Велизар Станковић Корчагин" Велики Шилеговац је истакао да би требало обратити пажњу на децу која наставу похађају по индивидуалном образовном плану (ИОП-у 1 и 2). У питању су деца која углавном живе у породицама лошијег материјалног стања, па им је неопходна свака врста подршке и то како материјална, тако и дефектолошка подршка.

Зорана Павловић је истакла да је неопходно да школа ове ученике предложи за бесплатну ужину и за друге мере материјалне подршке које Град обезбеђује, а ако су међу њима ромски ученици имају право и на бесплатан школски прибор.

Ученици који похађају наставу по ИОП-у 2 имају право на дефектолошку подршку у ШОСО "Веселин Николић", при чему Град финансира превоз ученика.

Такође, ученици који похађају наставу по ИОП-у 2 имају право и на две до три једнократне помоћи годишње која се остварује у Центру за социјални рад подношењем захтева, очитане личне карте родитеља и решења Интерресорне комисије под условом да је Интерресорна комисија утврдила такав вид подршке.

Невена Лазаревић, директорка установе Центар за особе са инвалидитетом је истакла да Центар нуди бесплатно коришћење услуга Сензорне и Квантне собе за децу

4	472311	Накнада из буџета за децу и породицу	Новчана помоћ младим паровима за вантелесну оплодњу	1.800.000,00	Градска управа	6
5	472719	Накнаде из буџета за образовање	Локални план акције за децу - превоз социјално угрожених ученика првих разреда средњих школа до 15 година	6.000.000,00	Градска управа	120
6	472719	Накнаде из буџета за образовање	Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња - превоз ромских ученика средњих школа који су корисници НСП, дечијег додатака или имају просек оцена 3,00-5,00	1.800.000,00	Градска управа	30
7	472719	Накнаде из буџета за образовање	Превоз социјално угрожених ученика средњих школа старијих од 15 година - други, трећи и четврти разред	9.600.000,00	Градска управа	200
8	472719	Накнаде из буџета за образовање	Програм "Град и родитељи за лакше образовање" - поклон честитка за ученике од првог до осмог разреда основних школа	82.000.000,00	Градска управа	8.200
9	472719	Накнаде из буџета за образовање	Поклон честитка за трећег и сваког наредног ђака средњих школа	1.000.000,00	Градска управа	100
10	472719	Накнаде из буџета за образовање	Поклон пакет за ђаке прваке - прванка	100.000,00	Градска управа	1.050
11	472931	Једнократна помоћ	Локални план акције за децу - ужина за социјално угрожене ученике основних школа	9.000.000,00	Градска управа	333
12	472931	Једнократна помоћ	Локални акциони план за социјално укључивање Рома и Ромкиња - ужина	4.500.000,00	Градска управа	167
13	472931	Једнократна помоћ	Локални акциони план за социјално			

			који излазе из система социјалне заштите		Центар за социјални рад	
Укупно програмска активност 0017				103.101.395,00	Центар за социјални рад	255

5. Функција 090 – Социјална заштита неklasификована на другом месту,
Програмска активност ПА: 0902-0018 Подршка реализацији програма Црвеног
крста у укупном износу 24.000.000,00 динара и то:

Редни број	Конто	Назив конта	Назив програма	Износ средстава у динарима	Реализатор	Број корисника
1	472931	Једнократна помоћ	Народна кухиња	24.000.000,00	Црвени крст	700
Укупно програмска активност 0018				24.000.000,00	Црвени крст	700

6. Функција 090 – Социјална заштита неklasификована на другом месту,
Програмска активност ПА: 0902-0016 Дневне услуге у заједници у укупном
износу 67.850.000,00 динара и то:

Редни број	Конто	Назив конта	Назив програма	Износ средстава у динарима	Реализатор	Број корисника
1	472811	Накнаде из буџета за становане и живота	Услуга "Помоћ и кући"	55.000.000,00	Геронтолошки центар Крушевац	673
2	481941	Дотације осталим удружењима грађана	Дотације осталим удружењима грађана (борачко - инвалидска заштита 1.200.000,00 и заштита лица са инвалидитетом 11.650.000,00)	12.850.000,00	Градска управа	1.116
Укупно програмска активност 0016				67.850.000,00	Градска управа	1.789

7. Функција 040 – Породица и деца, Програмска активност ПА: 0902-0019 Подршка
деци и породици са децом, у укупном износу 131.715.000,00 динара и то:

Редни број	Конто	Назив конта	Назив програма	Износ средстава у динарима	Реализатор	Број корисника
1	472311	Накнада из буџета за децу и породицу	Поклон честитка за децу рођену на дан 01.01.	375.000,00	Градска управа	1
2	472311	Накнада из буџета за децу и породицу	Поклон честитка за новорођенчад	11.400.000,00	Градска управа	950
3	472311	Накнада из буџета за децу и породицу	Акција треће, четврто и пето дете по рођењу (Акција "Треће дете")	3.150.000,00	Градска управа	210

На изложене сугестије, Одељење за друштвене делатности Градске управе града Крушевца је припремило следећи одговор:

"Социјална заштита се креира према потребама корисника, али у складу са финансијским могућностима. У тексту нацрта Програма унапређења социјалне заштите на територији града Крушевца за 2025. годину се наводи да се средства за реализацију Програма дефинишу Програмским буџетом за 2025. годину (Програм 11 – Социјална и дечија заштита) и обезбеђују се Одлуком о буџету града Крушевца. У циљу унапређења услуга социјалне заштите средства се такође могу обезбедити и од републичких органа (наменски трансфери у социјалној заштити) и других донатора који финансирају програме и пројекте у области социјалне заштите.

Услуга Дневни боравак за одрасле са телесним инвалидитетом, односно интелектуалним тешкоћама коју спроводи Центар за особе са инвалидитетом има 15 корисника. Приликом подношења документације за обнову лиценце 2022. године је поднет захтев за лиценцирање услуге Дневног боравака за децу, младе и одрасле са интелектуалним тешкоћама. Министарство је на основу постојећих капацитета Центра за особе са инвалидитетом, утврдило да Центар за особе са инвалидитетом испуњава услове да има 15 корисника. Министарство је такође указало да није могуће да у истом Дневном боравку буду корисници и деца и млади и одрасли, јер су у питању различите категорије корисника. Стога је у складу са Правилником о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите ("Службени гласник Републике Србије", број 42/2013, 89/2018 и 73/2019) лиценца добијена за 15 одраслих корисника.

Установа Центар за особе са инвалидитетом Крушевац јеновила лиценцу са роком важења од 6 година јер испуњава све структуралне и функционалне стандарде прописане чланом 178 став 2 Закона о социјалној заштити за пружање услуге Дневног боравака за одрасле са телесним инвалидитетом, односно интелектуалним тешкоћама за капацитет од 15 корисника.

Установа Центар за особе са инвалидитетом Крушевац није искључила корисничку групу деце и младих, већ је са њима наставила рад кроз рехабилитационе терапијске третмане у Сензорној и Квантној соби, као и рад са екстерним корисницима. Центар за особе са инвалидитетом обезбеђује бесплатно коришћење Квантне и Сензорне собе за особе са инвалидитетом, тако да се исте могу користити свакодневно, а Центар пружа и психолошку и дефектолошку подршку у својим просторијама.

На листи чекања за услугу Дневни боравак за одрасле са телесним инвалидитетом, односно интелектуалним тешкоћама има 4 корисника из категорије

унапређење социјалног статуса, ако исти износ добијају и родитељи који имају поред државног посла и приватне фирме, екстра - профит и остало... Како то може бити унапређење социјалног статуса? Просто - зашто се из буџета за немоћне и угрожене даје свима? Обезбеђивање средстава за бесплатне уџбенике за сву децу је нешто што нема везе са унапређењем подршке социјално угроженим особама, као ни особама из осетљивих и маргинализованих група, нити оних са инвалидитетом.

С обзиром да се у приватном сектору нуди услуга Предах центра, Град може да плати део трошкова, како ова услуга не би била доступна само породицама које могу да финансирају овакав вид подршке. Простим сабирањем планираних средстава долазимо до следеће рачунице везане за пружање подршке особама са инвалидитетом:

Центар за особе са инвалидитетом - 11650000 (у овај износ укључене су и плате запослених), 91520000 (плате личних пратилаца - са незаконитим уговорима о раду, иако практично обављају послове педагошких асистената), разна удружења 16861000. Толико. А ја Вас још једном подсећам на обавезу да се закони и правилници поштују. Уколико пружате подршку за 15 одраслих особа са инвалидитетом, дискриминисали сте све остале. Уколико услугу која је прописана правилником за сву децу пренесете на удружење, дискриминисали сте све оне који нису чланови удружења (притом, локална удружења немају капацитет да пруже подршку која је законом прописана).

На основу овог Нацрта мени, као родитељу, није јасна дугорочна стратегија коју сте планирали. Није ми јасно да ли уопште имате податак колико је особа са инвалидитетом на територији овог града, каква им подршка треба, када ћете применити правилник који на сајту Града постоји. Дакле, три кључне ствари:

1. Дневни боравак
2. Предах центар
3. Становање уз подршку

Дуго сам размишљала да ли да ишта пишем поводом ове Јавне расправе, с обзиром да ништа од оног што сам предложила на састанку Комисије није ни разматрано, уз констатацију да се не исплати. Али, с обзиром да је данас Дан социјалне правде, морам да истакнем да је, заправо, неправда оно са чиме се родитељи деце и одраслих са сметњама у развоју свакодневно суочавају. Упркос томе што ништа предложено није разматрано, не одустајем и тражим оно што припада овој категорији становништва и нећу одустати, подсећаћу Вас док се не испуни, као што ћу свуда, где сматрам да ће бити ефекта о томе писати и прозивати оне који уз изговор да нема средстава, одбацују нешто за шта су дужни да се боре и обезбеђују."

са сметњама у развоју и да свако дете које има потребу може са одговарајућом медицинском документацијом да дође у Центар за особе са инвалидитетом и користи наведене услуге. Такође, Центар за особе са инвалидитетом нуди и дефектолошку подршку, али искључиво у просторијама Установе.

Током јавне расправе о Нацрту Програма унапређења социјалне заштите на територији града Крушевца за 2025. годину, Ружица Павловић, професор српског језика и књижевности, мајка Вере Петровић се дана 20.02.2025. године обратила путем меила са следећом садржином текста:

"Поштована,

Обраћавам се у оквиру Јавне расправе о Нацрту програма унапређења социјалне заштите за 2025. годину.

Најпре бих скренула пажњу на чињеницу да је у тексту истакнуто да се овај Нацрт заснива на Одлуци о буџету града Крушевца за 2025. годину.

Унапређење социјалне заштите треба планирати на основу потреба становника, а не само на основу одлуке о Буџету. Наиме, на седници Комисије за социјална питања која је одржана у децембру, изнела сам запажања везана за смањење броја услуга, тј. обухват корисника у односу на претходну годину.

Центар за особе са инвалидитетом сада има 15 корисника и то само одраслих особа, док је некада тај број био 20. Нисам добила одговор колико је још особа на листи чекања. Деца више нису корисници овог центра, а Нацртом о унапређењу није предвиђен ниједан облик подршке за њих. У овом Нацрту не постоје услуге из области социјалне заштите - Дневни боравак за децу са сметњама у развоју, Предах центар, Становање уз подршку. Такве услуге део су Правилника о правима у области социјалне заштите. Такође, у овом Нацрту не постоји ниједан планирани вид подршке за особе са сметњама које не живе у самом граду и које су потпуно изоловане у сеоским срединама. Подсетићу Вас да је Центру дониран аутомобил како би мобилна екипа могла да обилази сеоска подручја, а у опредељеним средствима нисам уочила на који начин и по ком плану ће се финансирати овакав неопходан вид подршке.

Највећи новац (82000000) биће усмерен на подршку свим родитељима деце која иду у школу, а како би набавили уџбенике за наредну школску годину. Морам да скренем пажњу да многи ученици, по разним критеријумима, које је утврдило Министарство просвете, већ добијају бесплатне уџбенике. Уместо да се води рачуна о потрошњи новца, даје се идентична сума свима. Није ми јасно зашто ово спада у

одраслих који не могу да користе услугу Дневни боравак због лиценцом ограниченог броја корисника, али су исти обухваћени рехабилитационо терапеутским третманом.

Услуга Дневни боравак за одрасле са телесним инвалидитетом, односно интелектуалним тешкоћама је потпуно бесплатна, јер се у целости финансира из буџета града Крушевца.

Свака услуга захтева значајна издвајања из буџета града, а првенствено и постојање просторних ресурса. С једне стране на територији града Крушевца не постоји ниједан лиценцирани пружалац услуге социјалне заштите из цивилног сектора. Развијање нове услуге захтева ангажовање људских ресурса, а с обзиром да је јавни сектор једини пружалац услуга на територији града Крушевца, постоји проблем забране запошљавања, тако да постоје бројна ограничења за успостављање нових услуга. За лиценцирање услуге Дневни боравак за децу са сметњама у развоју неопходно је обезбедити и просторне и људске ресурсе. Такође, стандарди који су утврђени Правилником о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите су доста ригорозни и за поједине услуге захтевају велики број запослених за мали број корисника. Наиме за 4 корисника, колики би капацитет могао да има Центар за особе са инвалидитетом за услугу "Предах смештај" неопходно је ангажовање 24 – часовног рада, организовање дневне и ноћне смене. Управо због веома захтевних услова, на територији Републике Србије има само 3 лиценцирана пружаоца услуге "Предах смештај" у Београду, Шапцу и Нишу. Ово је услуга која би се морала спроводити регионално, за кориснике целог округа, уз партиципацију (финансијско учешће) корисника.

Што се тиче услуге "становање уз подршку" за особе са инвалидитетом, ова услуга је у надлежности Републике Србије када је у питању други степен развијености градова и општина, као што је Град Крушевац, тако да ова услуга није у надлежности локалне самоуправе.

Услуга "Помоћ у кући" се пружа за одрасла и старија лица за 714 корисника на градском и сеоском подручју у 539 домаћинстава и то 138 на сеоском и 401 на градском подручју и подразумева и лица са инвалидитетом са првим и другим степеном подршке. Установи "Центар за особе са инвалидитетом" је дониран аутомобил како би мобилна екипа могла да обилази сеоска подручја. Донација је извршена на основу упућене молбе донатору, а аутомобил се користи за превоз донираних намирница у оквиру Банке хране које су намењене корисницима, као и за обилазак корисника који су непосредно укључени у Дневни боравак, а такође служи и за ефикасније обављање свакодневних

административних послова који се реализују ван саме Установе јер се и Установа налази ван градског језгра.

Мере популационе политике су саставни део Програма 11 – Социјална и дечија заштита Одлуке о буџету града Крушевца, те и оне подразумевају подршку деци и породици кроз новчана давања. Програм "Град и родитељи за лакше образовање" је мера популационе политике за коју је у 2025. години издвојено 82.000.000 динара и она подразумева да се свој деци основних школа пружи подршка за образовне потребе, а међу овом децом су и сва деца са инвалидитетом која похађају основну школу, тако да поред свих ученика су обухваћени и ученици из друштвено осетљивих група. Дакле, ова мера се не односи на социјални статус, али обухвата и материјално угрожене ученике, већ мера популационе политике.

На територији града Крушевца не постоји приватни сектор који пружа услугу Предах смештај.

За услугу Дневног боравка за одрасле са телесним инвалидитетом, односно интелектуалним тешкоћама је издвојено 16.861.000 динара и у овај износ су урачунати сви трошкови неопходни за реализацију услуге (људски ресурси, трошкови obroка за кориснике, енергетске, комуналне, комуникационе, медицинске услуге, текуће одржавање и оправке, административни материјал, материјал за пластеник, трошкови горива, материјал за образовање, материјал за одржавање хигијене, опрема и сл.).

За услугу Лични пратилац детета је издвојено 91.520.000 динара и у овај износ су урачунати трошкови накнаде личних пратилаца са порезима и доприносима и превоз. Нето накнада личних пратиоца је од 1. марта 35.000 динара, а превоз је у просеку 3.500 динара. Укупан број личних пратилаца је 153, као и број корисника. Лични пратиоци су ангажовани уговором о делу, а не уговором о раду. Правилником о пружању услуге Лични пратилац детета је предвиђено радно ангажовање личног пратиоца до 20 сати недељно. Дакле, просечно време радног ангажовања личног пратиоца је четири сата, што значи да је њихова накнада већа у односу на минималну зараду. Минимална нето зарада је за јануар 56.672 динара за пуно радно време од 8 часова, а за пола радног времена је 28.336 динара, а накнада личног пратиоца је 35.000 динара, а уз то иде и превоз у износу од 3.500 динара, што укупно износи 38.500 динара.

Такође, уговори личног пратиоца нису противзаконити, јер свака јединица локалне самоуправе има право да услугу повери пружаоцу услуге, као и да утврди начин, односно модел финансирања. На листи чекања је тренутно 6 корисника, али ће се у наредном периоду повећати број личних пратилаца, како не би било листе чекања. Град

Крушевац је једна од ретких локалних самоуправа која се придржава препорука Заштитника грађана и Повереника за заштиту равноправности да се свој деци која имају потребу обезбеде лични пратиоци.

Поред свега тога, услуга Лични пратилац детета је бесплатна и у целости се финансира из буџета града Крушевца.

Град Крушевац издваја и значајна средства за финансирање програмских и пројектних активности, и то 12.850.000 динара. У питању су удружења особа са инвалидитетом. У оквиру програмских активности се финансирају и плате секретара 6 удружења који су задужени да непосредно раде са корисницима. У питању су следећа удружења: Основна организација глувих и наглувих Крушевац, Међуопштинска организација слепих и слабовидих Крушевац, Друштво за помоћ ментално недовољно развијеним особама града Крушевца, Удружење мултипле склерозе Расинског округа Крушевац, Удружење дистрофичара Расинског округа и Друштво за церебралну парализу. Такође се из буџета финансирају и активности удружења "Чарапанско срце" и Удружење за помоћ особама са аутизмом.

Удруживање особа са инвалидитетом је од изузетног значаја за социјализацију особа са инвалидитетом и лакше остваривање права која им стоје на располагању. Удружења грађана која се баве особама са инвалидитетом и постоје да би била сервис и подршка особама са инвалидитетом, како би корисници добили све потребне информације и лакше остварили права, а такође треба да се баве заговарањем права особа са инвалидитетом и подношењем иницијатива за унапређивање положаја особа са инвалидитетом, као и елиминисање свих баријера у друштву. Стога је неопходно проактивно деловање особа са инвалидитетом и укључивање у све сфере друштвеног живота.

Што се тиче Програма унапређења социјалне заштите за 2025. годину, он није дугорочни документ већ једногодишњи. У припреми је трогодишњи Програм унапређења социјалне заштите који ће детаљно представити анализу стања, као и правце развоја социјалне заштите на локалном нивоу.

Према попису становништва из 2011. године на територији града Крушевца има 11.630 лица са инвалидитетом што чини 9,03% од укупног броја становника, при чему су доминантне жене са 57,58%.

Према попису становништва из 2022. године у дисеминационој бази података у делу који се односи на особе са инвалидитетом стоји за Крушевац 6.396 особа са инвалидитетом и то 2.654 мушког и 3.742 женског пола.

Град Крушевац издваја значајна средства за услуге социјалне заштите које су усмерене на особе са инвалидитетом и то:

- Дневни боравак за одрасле са телесним инвалидитетом, односно интелектуалним тешкоћама коју пружа Центар за особе са инвалидитетом која има 15 корисника и

- Лични пратилац детета коју пружа Центар за социјални рад која има 153 корисника.

Издавања за услугу Дневни боравак за одрасле са телесним инвалидитетом, односно интелектуалним тешкоћама су дата у табели:

2020	2021	2022	2023	2024	2025
7.506.401	9.029.000	10.944.343	11.509.300	14.192.012	16.861.000

Издавања за услугу Лични пратилац детета су дата у табели:

2020	2021	2022	2023	2024	2025
42.000.000	50.688.000	58.455.000	66.196.000	77.227.722	91.520.000

Такође се издвајају и финансијска средства за спровођење програма и пројеката од јавног интереса у области социјалне заштите, заштите лица са инвалидитетом и борачко – инвалидске заштите. Преглед издавања је у табели:

2020	2021	2022	2023	2024	2025.
7.400.000	7.400.000	8.216.864	9.530.635	11.311.565	12.850.000

На основу Одлуке о правима у социјалној заштити грађана града Крушевца, особе са инвалидитетом имају право на бесплатан јавни градски превоз, преко својих удружења, под одређеним условима, а који финансира град. Град финансира превоз особа са инвалидитетом са степеном инвалидности више од 50%.

Издавања за превоз особа са инвалидитетом су дата у табели:

2020	2021	2022	2023	2024	2025
500.000	500.000	550.000	580.000	600.000	700.000

Из буџета града се сваке године издвајају финансијска средства за исхрану и смештај деце са сметњама у развоју у специјализованим установама, а то су: Специјална школа са домом ученика "Бубањ" Ниш, Школа са домом за ученике оштећеног слуха и

школа "Брај" Јагодина и Основна школа "Антон Скали" (за децу са менталном ометеношћу и аутизмом).

У 2023. и 2024. години издвојено 1.700.000 динара, а у 2025. години 2.000.000 динара за горе наведене намене.

Одељење за друштвене делатности доноси Решења за издавање јединствене паркинг карте на јавним паркиралиштима за особе са инвалидитетом. Ово право могу остварити лица са инвалидитетом која имају инвалидност са 80%, 90% и 100% односно I, II и III степен телесног оштећења доњих екстремитета и карлице и слепа лица са 90% или 100% оштећења вида, инвалидност са 70% оштећења доњих екстремитета, лица на дијализи, која својим возилима долазе на дијализу, родитељи односно стараоци деце са инвалидитетом са оштећењима доњих екстремитета и карлице, као и следе деце, под условом да су обухваћена васпитно образовним процесом или су смештена у установу за дневни боравак, иду на рехабилитацију или редован лекарски третман, удружења из области социјалне заштите, борачко – инвалидске заштите и заштите лица са инвалидитетом. На основу издатих Решења, Пословни центар Крушевац издаје јединствену паркинг карту за особе са инвалидитетом, на основу које стичу право на бесплатно паркирање.

Град такође финансира и превоз ученика ШОСО "Веселин Николић" и њихових пратилаца.

Поред тога, Град Крушевац финансира и стипендије за ученике и студенте са инвалидитетом."

Осим наведене сугестије са изложеним одговором о Нацрту Програма унапређења социјалне заштите на територији града Крушевца за 2025. годину није било других примедби, предлога, а ни сугестија, те се Предлог Програма унапређења социјалне заштите на територији града Крушевца за 2025. годину упућује на разматрање и усвајање Градском већу и Скупштини града Крушевца.

НАЧЕЛНИК ОДЕЉЕЊА
ЗА ДРУШТВЕНЕ ДЕЛАТНОСТИ

Светлана Видановић